

Srážky ze mzdy pod drobnohledem: Nezávislá studie hodnotí návrhy na zavedení základní srážky

25.1.2024 - | PROTEXT

Právní studie vypracovaná bývalým ústavním soudcem Stanislavem Balíkem, doc. Janem Paulym, doc. Ditou Frintovou si kladla za cíl odpovědět na opakující se otázky, které rezonují v debatách k zavedení tzv. základní srážky.

Aktuální systém srážek ze mzdy a jiných příjmů, se díky skokovým zvyšováním nezabavitelných částek, stal téměř nefunkčním a způsobuje v podstatné části nevymahatelnost právních nároků věřitelů. Zatímco inflace vzrostla za poslední 4 roky o 24% a životní minimum jednotlivce se zvýšilo o 42,5%, nezabavitelná částka stoupla o 112%.

Je-li současný systém srážek ze mzdy a jiných příjmů nefunkční a koliduje se zásadou rovnosti účastníků řízení a zasahuje do ochrany nabytých práv věřitelů, je naprosto nezbytné podrobit platnou úpravu okamžitým změnám. Institut základní srážky by měl být klíčovým prvkem novely s ambicí obnovit plnou funkčnost a vyváženost srážek ze mzdy a jiných příjmů v rámci exekučního i insolvenčního řízení.

Navrhovaná výše základní srážky ve výši 6 % a 10 % minimální mzdy je ekonomicky adekvátní, jak je patrné z porovnání s minimální splátkou v oddlužení a minimální splátkou v exekuci prodejem movitých věcí s povolením povinného splátkového kalendáře. Takovou výši nelze považovat za nedůstojnou k osobě dlužníka. Obrana a ochrana povinného jsou přitom dostatečně zajištěny. Navíc, v případě dlužníka, který je ekonomicky zranitelný, existuje možnost vstoupit do insolvenčního řízení (oddlužení).

Nepochybnou výhodou institutu základní srážky je především předvídatelnost a stabilita. Tím, že je odvozen od minimální mzdy reaguje vhodně na vývoj příjmů ve společnosti. Administrativně jde navíc o značné zjednodušení, a nepřináší zaměstnavatelům dodatečné administrativní náklad právě díky jeho jednoduchému a transparentnímu charakteru. Základní srážka přitom zaručuje možnost zaměstnavatelům si ponechat paušální náhradu k úhradě nákladů spojených s prováděním srážek. Základní srážka ze mzdy není navržena tak, aby znevýhodňovala povinné subjekty na trhu práce.

"Jsme rádi, že jsme se mohli zasadit o vznik této právní studie. Pokud i odborníci z akademické sféry docházejí z závěru, že zavedení základní srážky je vhodné, měli by se nad tím hlavní aktéři ovlivňující legislativní proces zamyslet. Závěry právní studie jsou z velké části ve shodě s tím, co Exekutorská komora ČR říká opakovaně a dlouhodobě. Současný systém srážek ze mzdy je nefunkční a měl by se reformovat. Zavedení základní srážky je prvním a velmi důležitým krokem," komentuje závěry právní studie Jan Mlynářčík, prezident Exekutorské komory ČR.

Co je základní srážka?

Základní srážka ze mzdy je legislativní opatření, které umožní, aby dlužníkovi v případě vedení exekuce srážkami ze mzdy či vedení insolvenčního řízení byla sražena předem definovaná částka (6% nebo 10% minimální mzdy) k úhradě jeho dluhů bez ohledu na výši jeho příjmů. Jedná se o institut navržený k novelizaci úpravy srážek ze mzdy a jiných příjmů v České republice. Tato změna má za cíl zlepšit účinnost exekučních a insolvenčních procesů a a tím docílit spravedlivého uspokojení věřitelů.

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/srazky-ze-mzdy-pod-drobnohledem-nezavisla-studie-hodnoti-navrhy-na-zavedeni-zakladni-srazky/2470691>